

Kuregemwijk

Sinds de 12de - 13de eeuw wordt het oostelijke gedeelte van de gemeente «Kuregem» genoemd en telt ongeveer 350 hectare tussen de spoorweg en grondgebied van de stad Brussel.

Een belangrijke factor voor de economische ontwikkeling van Kuregem is onbetwistbaar de aanwezigheid van de Zenne. Na de eerste watermolens in de 13de eeuw, vestigen zich vanaf het einde van de 18de eeuw de eerste verfindustrieën, stomerijen, spinnerijen, weverijen, wasserijen en drukkerijen aan de rand van de rivier. Kuregem is daarbij de ideale vestigingsplaats: de wijk ligt niet te ver van het centrum en er is ruimte en water in overvloed. Dit water wordt gebruikt om de primaire grondstoffen te wassen (wol en katoen) en de stoffen te kleuren en te spoelen. De uitgestrektheid is noodzakelijk om de doeken te drogen.

De aanwezigheid van deze eerste fabriekjes langs de Zenne vormt de perfecte voedingsbodem voor een veel belangrijkere industriële ontwikkeling, met als sleutelmoment de bouw van het slachthuis van de stad Brussel in 1842.

Het slachthuis van Brussel, 50 jaar later gevolgd door het slachthuis van Anderlecht, brengt voor de naaste omgeving een reeks veranderingen mee: leerlooierijen, zeemleerfabrieken, leerhandels, handschoenfabrieken, kaarsfabrieken, hoedenfabrieken...

Vanaf 1859 besluiten de gemeentelijke gezagsdragers van Anderlecht om in Kuregem een burgerwijk te bouwen. Het is dan ook geen toeval dat in Kuregem de belangrijkste gemeentelijke (gemeentehuis), economische en culturele gebouwen terug te vinden zijn. Deze ontwikkeling wordt bekroond door de bouw in de wijk rond de nieuwe veeartsenijschool in 1896.

Aan het einde van de 19de eeuw telt Kuregem meer inwoners en een hogere productiviteit dan het historische centrum van Anderlecht, dat nog steeds semi-rurale eigenschappen heeft en pas vanaf 1878 dankzij de aanleg van de Wayezstraat met Brussel verbonden zal worden.

Kuregem heeft ongetwijfeld het interessantste architecturale erfgoed te bieden in Anderlecht: de straten en lanen geven ons een volledig beeld van de architecturale stromingen uit de 19de eeuw en het begin van de 20ste eeuw.

Na de restauratie van verscheidene gotische gebouwen ontwikkelde zich in 1840 de **neogotische stijl** (de cultuurwinkel in de Van Lintstraat 16 en de Herzieningslaan 66).

De laatste 40 jaar van de 19de eeuw is de overheersende stijl het **eclectisme** (de Fiennesstraat, Van Lintstraat, Moreaustraat en Herzieningslaan).

Vanaf 1870 gaat de **Vlaamse neorenaissance**, naast het eclectisme, op zoek naar een «nationale» stijl (Kliniekstraat 102-110).

In 1893 is het de beurt aan de **art nouveau**. Deze stijl ontstaat uit een spontaan protest tegen het verstarde architecturale aanbod aan het einde van de 19de eeuw. Kunstenaars streven naar een totaalkunst, die een gewilde breuk vormt met het verleden (van Lintstraat 5-7-9 en Rossinistraat 6-10-12).

Vanuit de **art deco** volgt een trend naar vereenvoudiging van de decoratieve vormen en de stilering, die vooral vanaf de jaren 20 de overhand neemt (Hoedstraat 17, Luchtvaartsquare).

Het **functionalisme** steekt de kop op in de jaren 30 en maakt gebruik van ronde hoeken, witte gevels, terrassen en plateaus (het scheepsgebouw in de Jorezstraat 21-23).